

Abstrakt

Práce se zabývá teoretickými uchopeními neoliberalismu, a možností jejich aplikace v případě české transformace. Neoliberalismus je forma vládnutí založená na rozšíření tržních principů do celé společnosti. Oba představené teoretické proudy mají společné poststrukturalistické základy, jenž chápou moc jako nevykořenitelnou součást mezilidských vztahů a neomezují ji na tradiční politické instituce. Pojem governmentality, vycházející z díla Michela Foucaulta, nám umožňuje chápat neoliberalismus jako komplexní způsob vládnutí, jehož cílem je přetvoření jedince na *homo oeconomicus*. Diskurzivní teorie, spojená s dílem Ernesta Laclaua a Chantal Mouffe, přebírá některé koncepty z Foucaultova díla, které v jistých ohledech radikalizuje a spojuje s marxistickým pojmem hegemonie. Neoliberalismus je v tomto pojetí chápán jako hegemonický projekt, jehož cílem je ovládnutí diskurzivní totality. V analytické části je neoliberální diskurz ilustrován na veřejných projevech Václava Klause a Václava Havla v období let 1990 až 1997. Na těchto projevech jsou jednak přiblíženy specifika vzniku neoliberalismu v českém prostředí, a za druhé jsou srovnány a zhodnoceny oba teoretické přístupy ke zkoumání neoliberalismu.